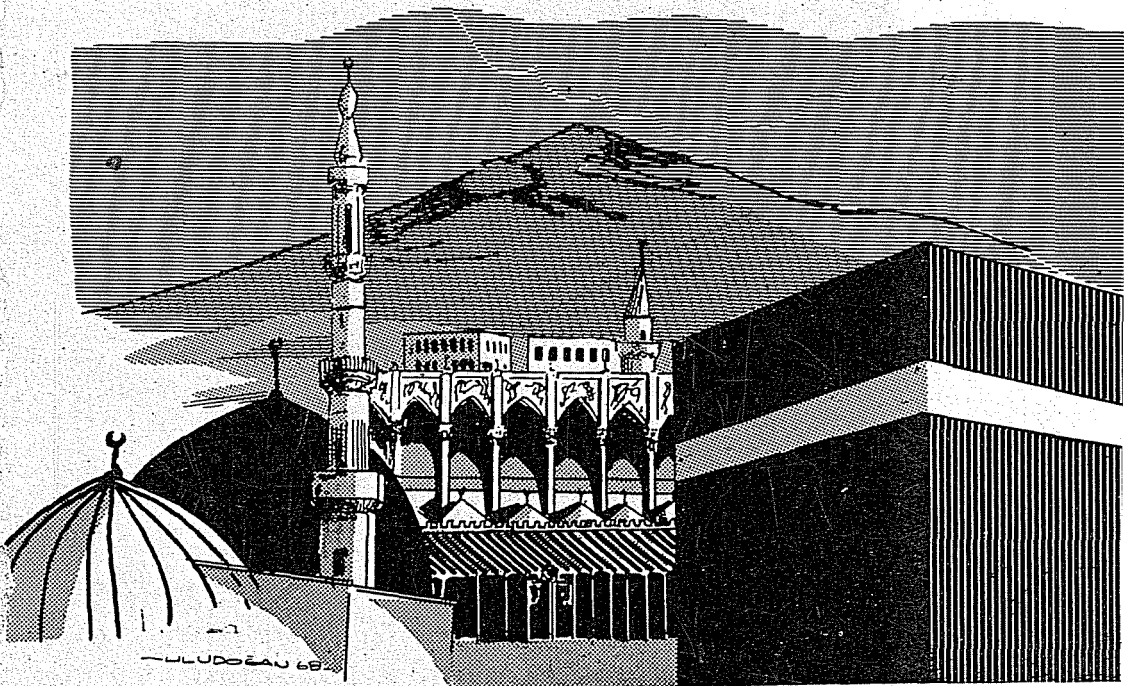

1968

7

DIYANET DERGİSİ

7. Cilt

Ocak - Şubat 1968

68 - 69. Sayı

UYDURMA HADİSLERE DAİR

Ahmet SERDAROĞLU

Geçen yazımda anlattığım gibi, bir yandan uydurma hadisler alabilmesine yayırlarken öte yandan gerçek hadis münekkitleri, bu uydurmaları ayıklayarak onların çanlarına ot tıkamaktan geri kalmıyorlar ve uydurma hadisleri tanımak için senedlerinden başka bazı genel kaideler vâz' ediyorlardı. Bu kaidelerden bazıları :

1 — Lâfzından, yâni hadis diye öne sürülen sözün Resûl-i Ekrem'in ifâde tarzına uymaması ve mübârek ağızlarına yakışmamasıdır. Meselâ:

a — “(Sübhâne'llâhi ve bi-hamdih) diyen kimse için Allâhu Teâlâ, Cennet'te kökleri altundan olmak üzere bir milyon hurma ağacı diktirir.”

b — “(Bismi'llâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm) yazan kimse, daha “Allah” Lâfza-i Celâli'nin (He) sini yazmadan bir milyon günâhu mahvolur, bir milyon sevap kazanır, Cennet'te bir milyon derece alır.”

c — “Âşûrâ günü oruç tutan kimseye Allâhu Teâlâ 60 senelik sevap yazar” gibi rivâyetler.

Bunlara benzer daha bir çok ay, gün ve gecelere tahsîs edilen ibâdetler ve bunlara pek çok mükâfatlar va'deden rivâyetler de bu kabilden uydurmalarıdır. Ne yazık ki, sözde zâhit ve fakîh geçinen bazı câhiller tamâmen bu uydurmalara bağlanmış, farzları bu gibi ibâdetlere nisbetle küçük bile görmeğe kadar ileri gitmişlerdir.

“(Lâ ilâhe illa'llâh) diyen kimse için Allâhu Teâlâ 70 bin dili bulunan kuşlar yaratır. Bu dil 70 bin lûgat konuşur ve bütün bu diller ile bu adam için istiğfâr ederler.”

“Şu iyilikleri yapanlara Cennet'te 70 bin nehir verilir.” şeklindeki rivâyetler de bu kabildendir.

2 — Akıl ve mantığın kabûl etmiyeceği bütün rivâyetler böyledir. Tabâbet ile ilgili olarak sebze ve meyvalar hakkında, piring hakkında ve horoz hakkındaki rivâyetler gibi. Yalnız “Horoz öttüğü vakit Allah'dan isteyiniz. Çünkü o, melek görür.” rivâyeti doğrudur.

3 — Sünnete uymayan rivâyetler de böyledir. İsimler hakkındaki rivâyetler, “Ahmet, Muhammed ismini taşıyanlar Cehennem'e girmezler.” gibi. Halbuki öte tarafta isimlerle kimse kurtaramaz, meâlinde kesin rivâyetler vardır.

4 — Hadîsin bâtil bir söz olup Resûl-i Ekrem ve Ashâbının sözlerine uymamasıdır. Meselâ :

a — Uc b. Unuk hakkındaki rivâyetler gibi. Aslında bu adam Amâlika denen cebbarların hükümdârı idi. Hz. Mûsâ onu öldürdü. Hepsi bu kadar.

b — “Sadaka verecek malı olmayanlar yahûdîlere lânet etsin.”

c — “Güzele bakın, güzele bakmak ibâdetdir. Allah güzeli Cehennem’de yakmaz.” şeklindeki rivâyetler gibi.

5 — Hadislerde târih bulunması veya tarihleri ile gelecekteki bâzı olaylardan haber verilmesi ve hadîsin, Kur’ân’ın sarâhatine aykırı olmasıdır.

“Filân ay şöyle olursa böyle olur, şu târihten sonra böyle böyle olur, veya o târihten sonra evlâd iyi değil, veya şu târihte kıyâmet kopar, Resûl-i Ekrem her şeyi bilir, şeklindeki rivâyetler gibi.

Hızır’ın hayatta olduğuna dâir dolayan rivâyetler ile gûyâ Resûl-i Ekrem’in Arafat dönüşünde bütün Ashâb’a olan bir tavsiyesini bütün Ashâbın gizlediklerine dâir bâzı yollardan gelen rivâyetler de bâtıldır. Aslı ve astarı yoktur.

6 — Hadîsin lâfzındaki rekâket. Meselâ :

“Serhoş olarak ölen, serhoş dirilir ve serhoş olarak Cehennem’e atılır.” rivâyeti gibi.

Ayrıca, Sûdanlılar, Habeşiler ve Türkler aleyhindeki bütün rivâyetler de bâtıldır.

7 — Hadîsin, bâtıl olduğunu ifâde eden karînelerin bulunması. Meselâ :

Güvercin hakkındaki bütün rivâyetler, şu târihlerden sonra evlâd yetiştirme hakkındaki rivâyetler.

Kur’ân sûrelerinin faziletlerini bildiren rivâyetler,

Emevî ve Abbâsîler arasında karşılıklı olarak uydurulan bâzı hadîsler. Meselâ: Allâhu Teâlâ’nın, Ebû Bekr’e kıyâmet günü özel bir şekilde tecellî edeceğine dâir rivâyet,

Ehl-i Beyt ve Hazret-i Ali ile, karşı tarafta Hazret-i Muâviye hakkında uydurulan rivâyetler.

İmâm-ı A’zam ve Şâfiî’nin isimleri tasrîh edilerek birinin leh, diğerrinin aleyhindeki rivâyetler.

Serhad ve memleketleri ögen rivâyetler.

Kına yakınmak hakkındaki bütün rivâyetler.

Taşa da hüsn-i zan eden mükâfat alır, gibi putperestlerin uydurdukları rivâyetler.

Mağfîret edilmiş kimseler ile yemek yiyenlerin de affedileceğine dâir rivâyetler.

Resûl-i Ekrem’in semâ’ ve rakederek omuzundan ridâsının düştüğünü ifâde eden rivâyetlerin hepsi bu kabilden uydurma, asıl ve esası olmayan şeylerdir.

Bütün bunları daha açık şekilde anlamak için Aliyyü’l-Kaarî Mevzûâtının tercemesine mürâcaat edilmesi ve hadîs husûsunda Sihâh-ı Sitte denen altı kitap ve özellikle Buhârî ile Müslim rivâyetlerinin tercih edilmesi şâyân-ı tavsiyedir.